

DYSLÁLIE

Dyslálie, neboli patlavost je nejčastější vývojová porucha řeči. Jedná se vlastně o nesprávnou, či vadnou výslovnost některých hlásek s tím, že ostatní jsou vyslovovány správně. Pokud přetrvává špatná výslovnost i po období uzavření řečových center, přibližně v 7 letech, jedná se o výslovnost vadnou, tedy už ne o vývojovou poruchu. Příčinou patlavosti může být nesprávný mluvní vzor z rodiny, dědičnost, vada sluchu, zraku, citová deprivace, poruchy centrálního nervového systému, vady mluvidel, mentální postižení, výměna chrupu, nesprávný přístup k vývoji dítěte v rodině. Patlavost se projevuje třemi způsoby – dítě hlásku buď vynechává (pere – pee) nebo zaměňuje za jinou (pere – peue) nebo ji tvoří na špatném artikulačním místě a zvuk tak není v normě s našim mateřským jazykem.

Patlavost je potřeba odstranit za odborného logopeda nejlépe do začátku školní docházky. Jinak se její důsledky promítají do čtení, psaní a zároveň mohou působit dítěti problémy v začlenění do kolektivu, dítě se stydí mluvit a nechce mluvit, to se pak odráží na výsledcích učení. Společensky nejméně přijatelná je špatná výslovnost sykavek (lidově šišlání). Těžce dítě snáší i situaci, kdy například neumí ř a jmenuje se Jindřich.

Náprava patlavosti je nejefektivnější mezi 4 – 6 rokem, podle vývoje dítěte a plánovaného nástupu do školy. Hlavní tíha nápravy spočívá na rodině, především na mamince, která musí několikrát denně po krátkých chvílkách s dítětem cvičit a dlouhodobě se řeči dítěte věnovat, než si zafixují správné stereotypy. Chce to čas, protože hlásku musí logoped nejprve vyvodit, pak zafixovat a nakonec se hláska musí v řeči zautomatizovat.

DŮLEŽITÉ RADY PRO RODIČE

- 1/ Kladná motivace pro cvičení
- 2/ Klid a uvolnění, jak u dítěte, tak u rodiče
- 3/ Cvičte třeba 5 – 10 x denně po 5 minutách
- 4/ Pokud dítě vyslovuje hlásku na špatném artikulačním místě, neopravujeme to, ale tvoříme hlásku novou na správném místě.
- 5/ Mluvte o nácvičku jako o společné věci, o tom, že dítě “učí jazýček”, trénuje
- 6/ Hodně chvalte a upozorňujte na to, co jste již zvládli. Nezlobte se na dítě za to, co neumí, učte ho to.
- 7/ K vadě přistupujte přirozeně, aby nevznikl u dítěte pocit, že je odmítáno a naopak ani pocit, že je něčím vyjímecné.
- 8/ Dítě potřebuje mít dobrý vzor, malé děti mají silně vyvinutou schopnost nápodoby (otec, matka). Dejte pozor i na svou výslovnost a řeč.
- 9/ Postupujte od nejjednoduššího ke složitějšímu a vždy začínejte tím, co dítě už umí

10/ POSLOUCHEJTE POKYNY LOGOPEDA, VYVOZENÍ SPRÁVNÉ HLÁSKY ZAČÍNÁME ZVUKY, SLABIKAMI A NAKONEC CELÝMI VĚTAMI.

11/ HLÍDEJTE, ABY DÍTĚ MLUVILO RADĚJI POMALU, V RYCHLÉ ŘEČI DĚLÁ VÍCE CHYB. K TOMU POMÁHÁ ZPÍVÁNÍ, BÁSNIČKY, VYPRÁVĚNÍ PODLE OBRÁZKŮ.

Je to jistě práce nelehká, ale vše se dá řešit. Jedná se přece o budoucnost Vašeho dítěte a o podmínky, které mu do života dáte. Vaše práce s dětmi by měla být soustavná, systematická a důsledná. Nečekejte výsledky hned, pro úplné a správné odstranění patlavosti je potřeba opravdu postupovat krok za krokem. Každé dítě je jiné a žádný logoped Vám neřekne, jak dlouho bude náprava trvat. Dyslálie je vada, která se dá 100% při správné a včasné nápravě odstranit.